

פרישת ראשון (ד"ר)

ווי"ו

- א. שאלות מבנה:
- מה הקשר בין תחילת פרקנו לבין החלק האחרון של פרק ו? כי ישאלך בנך... ואמרת לבנך...?
 - מה הקשר בין פרקים ז - ח לחלק הראשון של פרקנו.
- ב. שאלות ודיוקים בוי"ו:
- ד' ד"ה כי יסיר את בגך מה קשה לוי"ו ואיך אפשר לפרש בדרך אחרת?
 - ה' " מנבחותיהם; מצבותם מהו לפי דברי רש"י החבול בין השמות הנרדחים "טבר", "נתץ"?
 - ז' " לא מרובכם למה לא הסתפק בחירוט של משט ומח אלצו להביא גם את מדרשו?
 - ח' " כי אתם המעט (ד"ה חטני)
 - ט' " כי מאחבת ה' מה הם שאר לטונות של "כי" והכא עוד דוגמאות לכי המטמט בלשון "אלא"?
 - י' מבית עבדים. מה עיין רש"י יתרו כ' ב' ד"ה מבית עבדים. מה ראייה במסוקנו שהיו עבדים רק למרעה ולא עבדים לעבדים?

ג. ו' בך בחר ה' להינתן לו עם סגולה. עיין ספורנו שמה ל"ט ח' ד"ה והייתם לי סגולה; ד"ה כי לי כל הארץ; וד"ה ואתם תהיו לי. מהו תפקיד הבחירה ומהי מהות הסגולה לפי מדרשו?

ד. ז-ח לא מרובכם מכל העמים חטק ה' בכס... כי מאחבת ה' אתכם, אברבנאל מקשה: וכי יעלה על הדעת שהיה צריך המון רב לעשות מלאכתו או ללחום מלחמותיו לשיאמר "לא מרובכם חטק... ועוד: פי מה ענין אמרו: "כי מאחבת ה' אתכם", וחנה חטק והאחבה דבר אחד, - ללא שחאחד מומלג מהטני - ואיך יאמר: "לא מרובכם חטק ה' בכס, אלא בעבור שאחב אתכם, ויהיה אם כן הסבה והמסובב דבר אחד? עיין התשובות הבאות:

רש"י ז' ד"ה לא מרובכם; ד"ה כי אתם המעט. פקוד דברי רש"י חולין פ"ט א': אמר להא תקב"ה לישראל: חוסקנו בכס, שאפילו בשעה שאני משהיע לכם גדולה, אתם מסעטיט עצמכם לפני: נתתי גדולה לאברהם ואמר (בר' יט') "אנכי עמר ואמר". למטה ולאחרון - אמרו (במדבר) "ונחנו מה?" לדוד - אמר (תהלים כ"ב): "אנכי תולעת ולא איש".

רשב"ם: ד"ה לא מרובכם. ט חטק ד' ד"ה אל תאמר הלבבך. רמב"ן: " וטעם חטק. ט חטק ד' ד"ה אל תאמר הלבבך.

ר' יוסף אלבר י' העקרים מאמר ג פרק ל"ז: וליחורות טאחבת ה' יח' אל ישראל יותר מכל אומה ולישון איננה כאחבת הקדמות (והיא באשר יספורו האוהבים בענין טח או בטלמות או בקבלת תועלת... או שיתענג כל אחד מהם בחברו...). ולא כאחבת טבעית (והיא אחבת הטוליד לולד לתי יהוא חלק ממנו או אחבת האומן למלאכה ויזיר טרף והשתדל בחמצאתה...). אבל אחבה בחיריית נמשכת אל רצון האוהב בלבד בלי טום טעם, - יכנה חכתוב אחבת ה' יח' אל ישראל בשם "חטק". אמר: "חטק ה' בכס ויבחר בכס, וטם חטק יאמר על הסלגת האחבה בלי טעם כמו טאחבת החיט אשה מיוחדת מולתה, אע"ט שהיא (=הבלתי חרוקה) נאה מולתה יקרא חטק - להיותו בלי טעם, אמר חכתוב (בראשית ל"ד) "טכט בני חטק נמשו בבתכם", כלומר, אע"ט יהוא פושאחרת נאה היטבו. וכן אחבת ה' יח' את ישראל היא כחטק בלי טעם, וכל טמר טיך הטיריט מיוסד על חקוי זה החטק אשר בין ח' וכנסת ישראל כדוד חקווק עם הרעיה בלי טעם. ולזה הוא יקרא חכתוב את האחבה הזאת סגולה. אמר: "כי עם קדוש אתה לה' אלוקיך, בך בחר ה' אלוקיך לחיות לו לעם סגולה מכל העמים אשר על פני האדמה וגו' וגו'". ובאר זה, כי כמו שהסגולה תמצא דבק במין לא תחוד ממנו ואינה נמצאת בו, לא מצד חכמות ולא מצד האיכות, כן האחבה הזאת ענין סגולה, דבק באומה לא מצד חכמותו "כי לא מרובכם מכל העמים...". וכן לבאר שלא הזתח מצד האיכות אמר במקוט אחר (ס' ד'): "לא בצדקתך וביוסר לבבך וגו'", כי עם קשה ערך אתה. אבל האוהב הזאת היא כחטק בלי טעם אלא ענין נטיח לרצון חחויין בלבד.

- מה עניניה לשאלה הראשונה חז"ל (ד"ר) ורשב"ם?
- " " " חטקטו רמבן והעיקרית, היט הבדל בין חטובת עניה, או חתכונו שניהם לתשובה אחת.

(הערה להבנת הרמב"ן: במליט "כמו שאמר" חתכונו לשמות רבא מ"ב ט: ילטח עוי"ב ה', עז שבחיות כלב, בעוף תרנגול, דבאפוט יט"אל, א"ר יצחק בר רדימא בשם ר' אמי: אתה סבור שהוא לבנאי ואינו אלא לשבחן (של ישראל). "או יחודי או צלוב" (אלה דברי הישראלי בעמדו בנטיון ובמקורו נמשו למיתח על קידום השם.)